

WINDPARK ZEEWOLDE

Betrokkenen bij het project kijken terug op het proces. Wat ging goed, wat kon beter? Hoe hebben ze de samenwerking met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (toenmalig ministerie van Economische Zaken/EZ) ervaren? De aanpak van projecten is maatwerk. De feedback uit de gesprekken, opgedane inzichten en ervaringen neemt het ministerie van EZK mee bij het nog beter betrekken van de omgeving bij volgende projecten. De gesprekken met betrokkenen zijn gehouden in december 2017–januari 2018.

Wim Veldboom, voorzitter bestuur Windpark Zeewolde

“Eén van de doelen is de verdiencapaciteit van de bestaande windboeren voor de toekomst te borgen en de deelname in het windpark voor nieuwkomers te vereenvoudigen. Het aantal molens gaat van tweehonderdwtintig oude naar negentig nieuwe, terwijl de energieopbrengst twee tot drie keer zo groot wordt.”

“Ik zie een aantal succesfactoren voor het windpark. Het is een homogeen landbouwgebied met veel ervaring in het exploiteren van windmolens. De verdiencapaciteit van de windexploitatie is geborgd, op voorwaarde dat de omgeving investeert in de nieuwe molens. Nieuwkomers kunnen instappen en burgers zonder land, bedrijfsmiddelen of voldoende leencapaciteit kunnen kleinschalig meedoen via ‘De Nieuwe Molenaars’. Ook worden de lusten en lasten van het windpark verdeeld. Dat is ook te danken aan de proefstatus die het windpark van Economische Zaken kreeg.”

“Vroeger was het zo dat alleen de grondeigenaar door de bouw van een windmolen dertigduizend euro opstalvergoeding kon krijgen. De burens kregen niets. Dat zette veel kwaad bloed. In de opzet van het Windpark Zeewolde is er een staffel gemaakt waarbij meerdere bewoners in een cirkel rond de molen meeprofitieren. ~~van de overlastvergoeding.~~”

Jan Broertjes, voorzitter bestuur windvereniging Zephyros

“Met Raedthuys en De Wolff [projectontwikkelaars windenergie] onderhandelde ik met Windpark Zeewolde over deelname in het project. Zijn we eruit? Ja. Tot volle tevredenheid? Nee. Rijk, provincie en gemeente hebben er samen in een vroeg stadium voor gekozen om maar met één ontwikkelpartij in zee te gaan, het Windpark Zeewolde.”

“Onze boeren doen wind er vaak bij. Ze willen af van het gedoe en geen ruzie in de polder. Maar hoe krijg je op de valreep het belang van de boeren en ontwikkelaars toch nog maximaal bediend? Dan komt het aan op leiderschap en lef om er als ondernemers samen uit te komen. Wim Veldboom en ik hebben daar veel tijd in gestoken.”

“Hoe krijg je dat voor elkaar? Binnen mijn achterban ging het niet vanzelf. Ik heb ze in iedere stap meegenomen en continu voorgehouden wat het alternatief van afhaken zou zijn.

Alle leden van Zephyros zijn inmiddels aangesloten bij Windpark Zeewolde. Zij kregen de gelegenheid om alsnog een aandeel te verwerven. Dat was niet tot volle tevredenheid van iedere deelnemer.“

“Wel is het nu een windpark van en voor de ondernemers in de polder. Dat is van grote waarde voor het gebied, het project en de ondernemers die ik mocht vertegenwoordigen.”

Willem Verhaak, algemeen directeur Windpark Zeewolde

“De grootste opgave was om de ruim 200 agrariërs op één lijn te krijgen om hun bestaande windturbine te saneren in ruil voor een financieringsrecht in het nieuwe park. En om ook de windprojectontwikkelaars [Raedthuys, De Wolff] daarin mee te krijgen.”

“Het heeft twee jaar geduurd en héél veel gesprekken en onderhandelingen gekost voordat in september 2017 uiteindelijk toch zo’n 95% van de agrariërs is aangesloten, en een akkoord tot stand kwam met Zephyros en Raedthuys en De Wolff. De omgevingsmanager van RVO was de continue factor in de gesprekken en onderhandelingen. In de tussentijd is de Ontwikkelvereniging, de opvolger van de Windvereniging, samen met de overheden op volle kracht doorgedaan met het planologische traject. Dat heeft in augustus 2017 geleid tot vergunningverlening voor het windpark.”

“De samenwerking met de gemeenten en de provincie was heel constructief, maar die met het Rijk kon soms beter. Er is gedurende de looptijd van dit project twee keer een nieuwe projectleider van het ministerie van Economische Zaken voor de procedure voor de rijkscoördinatieregeling gekomen. Dat kostte tijd en de continuïteit kwam erdoor in gevaar. Ook de tegengestelde belangen vanuit onder meer het Rijk, bijvoorbeeld op het punt van de woningbouw Oosterwold en de luchtvaartbelangen van Lelystad, hadden eerder moeten worden getackeld.”

Lisette Sipman, projectleider Provincie Flevoland

“Veel mensen denken mee en willen meedoen. Om bezwaren te tackelen, omdat ze voor windenergie zijn of voor de winst. De coöperatie [‘De Nieuwe Molenaars’] bestaat uit een groep betrokken bewoners uit de kernen en omgeving van Almere en Zeewolde. Ze hebben met elkaar een oude windmolen gekocht en zijn daarmee lid geworden van Windpark Zeewolde. Leden van de coöperatie kunnen met verhandelbare certificaten deelnemen in de oude molen en straks het nieuwe windpark. Een deel van de opbrengst uit de coöperatie wordt ingezet voor duurzaamheidsprojecten in het gebied.”

“In het Regioplan windenergie zuidelijk en oostelijk Flevoland is uitgewerkt wat de provinciale windambities zijn. Dit plan geeft ook aan hoe bewoners en gebruikers van de omgeving kunnen participeren in onder meer in de planuitwerking en de exploitatie van het vernieuwde windpark. We hebben daarom als provincie onder meer meegedraaid in de cyclus van

informatieavonden binnen de rijkscoördinatie­regeling en actief meegezocht naar maatwerk voor de molenlocaties.”

“Iedereen de mogelijkheid geven om mee te doen is cruciaal, organiseer de verdeling van lusten en lasten in het gebied en laat je blik niet versmallen. Je merkt dat de focus erg komt te liggen op de planprocedure, dat maakt makkelijk blind voor de omgeving. Het is belangrijk te blijven beseffen dat het uiteindelijk niet om procedures gaat maar om molens en de mensen die daarmee te maken krijgen.”

Siward Zomer, mede-initiatiefnemer burgercoöperatie ‘De Nieuwe Molenaars’, projectleider REScoopNL, voorzitter windcoöperatie De Windvogel

“Wind op land heeft een slechte naam. Niet vanwege te lage opbrengsten of het landschap, maar door grondspeculatie en concurrentie. Gemeenschappen werden verscheurd omdat de boer aan de ene kant van de sloot mee kon doen en de ander in de schaduw van de molen geen enkel voordeel had. Omwonenden kregen een nog grotere hekel aan de herenboeren die aan de wind gingen verdienen, terwijl de mensen in de arbeiderswoningen helemaal niet meededen.”

“Nu bouwen we samen een park. Dat geeft ook een heel andere dynamiek aan informatieavonden. Hier is op een avond georganiseerd door de Rijksoverheid al eens de vraag gekomen of er niet méér molens konden komen!”

“Ruimtelijke ordening gaat over het gelijkschakelen van belangen. Het heeft hier vijf jaar gekost voordat eerder verworven posities er niet meer toe deden. De een heeft risicovol geïnvesteerd en wil dat terugzien, de ander kon eerder niet meedoen en liep daardoor jarenlang opbrengsten mis. Als je zo een proces voor opschaling en vernieuwing ingaat, wordt het niks. Je moet een startpunt vinden waarop iedereen weer gelijkwaardig kan instappen.”